

SŁOWNIK POJĘĆ POLIGRAFICZNYCH

APLA

Jednolite tło, na którym cała płaszczyzna jest zadrukowana w 100% jednym kolorem. Apla zwykle służy jako podkład pod tekst lub ilustrację.

ARKUSZ DRUKU (ARKUSZ DRUKARSKI)

Jest jednostką obliczeniową w produkcji poligraficznej. Arkuszem druku jest np. jednostronnie zadrukowany arkusz formatu: A1.

BIGOWANIE

Przygniatanie, odciskanie tzw. bigów (rowków) na grubszym papierze lub kartonie, aby ułatwić załamywanie. Tę technikę stosuje się zwykle dla grubszych papierów, aby ułatwić składanie i uniknąć pękania papieru.

BLACHA

Matryca, forma do wykonywania odbitek w druku offsetowym, oddzielna dla każdego koloru.

CMYK

System barw drukarskich składający się z czterech podstawowych kolorów. Skrót powstał od angielskich nazw kolorów: C = Cyan, M = Magenta, Y = Yellow, K = black lub Key colour. Zadruk w pełnym kolorze uzyskuje się przez połączenie kolorów podstawowych w odpowiednich proporcjach. CMYK stosuje się w druku offsetowym.

DPI

Skrót pochodzi od angielskiego **dots per inc** (punktów na cal) i określa rozdzielczość w grafice rastrowej (bitmapy), wyrażoną liczbą punktów przypadających na cal. W druku offsetowym stosuje się rozdzielczość 300 dpi.

DTP

Skrót do **Desktop Publishing**, czyli proces komputerowego przygotowania projektu do druku.

GRAMATURA

Masa wyrobu papierniczego (bibuły, papieru, kartonu, tektury) wyrażona w gramach na metr kwadratowy [g/m²].

FALCOWANIE

Składanie (załamywanie) arkusza po zadrukowaniu, aby uzyskać określony format.

FOLIOWANIE

Rodzaj laminowania, który polega na pokryciu zadrukowanych powierzchni folią z tworzywa sztucznego (matową, błyszczącą), w celu uszlachetnienia i zabezpieczenia druku przed uszkodzeniami mechanicznymi.

FORMAT

Wymiar papieru, pracy, która ma być wydrukowana. **Format netto** to format gotowej pracy, który otrzymamy po obcięciu spadów, natomiast **format brutto** to format projektu z zachowaniem spadów.

GRAFIKA WEKTOROWA

Jest to **grafika utworzona w tzw. krzywych**. Jej cechą charakterystyczną jest to, że można ją skalować (powiększać i pomniejszać) bez utraty jakości.

HOT STAMPING

Technika wtapienia na gorąco metalowych folii w powierzchnię.

IMPOZYCJA

Montaż, czyli odpowiednie ułożenie na arkuszu drukarskim całego obrazu przeznaczonego do druku, we właściwym szyku wraz z niezbędnymi oznaczeniami potrzebnymi podczas procesu druku i po wydrukowaniu.

KASZEROWANIE

Uszlachetnianie druku polegające na oklejaniu cienkim papierem (niezadrukowanym lub zadrukowanym) papieru znacznie grubszego, którego nie da się bezpośrednio zadrukować np. kartonu, tektury itp.

LAKIEROWANIE

Metoda uszlachetnienia polegająca na pokryciu zadrukowanej powierzchni lakierem, aby zapobiec uszkodzeniom mechanicznym (ścieraniu się farby, brudzeniu) lub uzyskać pożądany efekt estetyczny. Można lakierować całą powierzchnię arkusza lub tylko wybrane fragmenty tzw. **lakier wybiórczy**. Lakiery mogą być błyszczące i matowe. Najczęściej rozróżniamy **lakiery olejowe, dyspersyjne** (na bazie wody) i lakiery UV, które są utrwalane promieniami UV.

MAKIETA

Wzorzec publikacji.

NAKLAD

Liczba egzemplarzy.

OPRAWA INTROLIGATORSKA

Sposób wykończenia wielostronicowej publikacji np. książki, kalendarza, albumu, broszury, zeszytu itp., polegający na trwałym połączeniu kart wnętrza z okładką.

PERFORACJA

Szereg nacięć wykonanych wzdłuż linii prostej, aby ułatwić oddzielenie części papieru.

PROOF

Odbitka próbna stanowiąca wzór kolorystyczny dla materiałów drukowanych.

PANTONE

System barw drukarskich opracowanych przez firmę Pantone, w którym kolory oznaczone są numerami. Kolory z palety Pantone nie zawsze mają odwzorowanie w systemach CMYK i RGB, dlatego używa się wzorników kolorów Pantone.

PASER

Paser lub punktura jest to element graficzny, najczęściej w postaci krzyżyka w kole, który stanowi punkt odniesienia przy montażu klisz, wykonywaniu odbitek próbnych oraz w samym druku. Pasery ułatwiają dokładne „spasowania” drukowanego obrazu, czyli nanoszenie kolejnych farb w to samo miejsce.

SPAD

Część arkusza, która wychodzi poza obszar publikacji i jest przeznaczona do odcięcia. Spad jest stosowany po to, aby obszar druku dochodził do krawędzi, po obcięciu arkusza. Zazwyczaj spad wynosi ok. 3-5 mm.

SZTANCOWANIE

Wykrawanie części arkuszy papieru, kartonu i tektury przy użyciu wykrojnika. Przy pierwszej produkcji trzeba wykonać wykrojnik, który będzie można wykorzystywać wielokrotnie przy dodrukach danej pracy np. teczki.

UŻYTEK

Jedna kopia pracy lub jej część, która mieści się na arkuszu drukarskim. Jeśli format pracy jest mniejszy niż arkusza, przygotowuje się kilka użytków.

TŁOCZENIE

Uszlachetnienie, które polega na wykonaniu wytłoczenia za pomocą matrycy określonego wzoru, np. loga firmy.

USZLACHETNIANIE

Pokrywanie druków dodatkowymi materiałami, aby zwiększyć ich wytrzymałość lub uzyskać pożądane efekty estetyczne np. lakierowanie, foliowanie, hot stamping.

WYKROJNIK

Zestaw noży osadzonych w płaskim podłożu, który służy do wykrawania (sztancowania) odpowiednich kształtów z arkusza papieru.

WZORNIK KOLORÓW

Paleta wzorcowych próbek kolorów, najczęściej systemów Pantone oraz CMYK, służąca grafikowi do doboru odpowiedniego koloru przy projektowaniu a drukarzowi do odwzorowania konkretnego koloru. Monitory nie oddają w pełni kolorów, które uzyskuje się po wydrukowaniu pracy w drukarni.

ZNACZNIKI CIĘCIA

Oznaczenie graficzne na arkuszu, wskazujące docelowy format pracy, miejsce, w którym ma być odcięty spad (margins).